

Sygn. akt VI Ga 100/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki (spr.)

Sędziowie: SO Renata Bober

SO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółki z o.o. w P.

przeciwko : (...) Spółce o.o. w O.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt V GC 390/14 upr

I. oddała apelację,

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki o.o. w O. na rzecz powoda (...) Spółki z o.o. w P. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 100/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 maja 2015r.

PowódE. w P. domagał się zasądzenia do pozwanego (...) Spółki z o.o. w O. kwoty 32.328,14 zł z ustawowymi odsetkami od dat i kwot wskazanych w pozwie oraz kosztów postępowania.

Uzasadniając pozew powód podał, że sprzedawał pozwanemu towar za który wystawiał faktury oraz, że płatność miała nastąpić w terminie 30 dni przelewem. Pozwany nie wnosił żadnych zastrzeżeń, ani co do towaru, ani doręczonych mu faktur. W dniu 2 grudnia 2013r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym mocą którego nakazał pozwanemu zapłatę kwot dochodzonych pozvem.

W sprzeczności od tego nakazu pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zarzucił, że kwotę 23.801,98 zł zapłacił w dniu 6 grudnia 2011r. (kwota ta wynikała z faktury (...) nr (...)), zaś potwierdzenie salda zostało dokonane w błędnym przekonaniu, że na ten dzień faktura nie została zapłacona. Dokonująca potwierdzenia salda E. S. nie miała wiedzy o tej zapłacie dokonanej przez zarząd. Pozwany podniósł dalej, że potwierdzenie salda pozostaje bez znaczenia, albowiem

przed datą jego złożenia dłużnik dokonał wyboru który dług chce zaspokoić. Wyjaśnił ponadto, że tytułem należności z faktury nr (...) w dniu 1 czerwca 2012r. zapłacił kwotę 20.000,00 zł.

W odpowiedzi na sprzeciw powód cofnął pozew zrzekając się roszczenia odnośnie zapłaconej kwoty 20.000,00 zł wraz z odsetkami na poczet faktury nr (...).

Podał ponadto, że według uzdolnienia stron zapłata kwoty 23.801,98 zł dokonana 6 grudnia 2011r., zaliczona została do faktury nr (...). W trakcie sporu w piśmie procesowym z 17.04.2014r. powód rozszerzył żądanie pozwu domagając się tytułem faktury nr (...) kwoty 23.801,98 zł w miejsce pierwotnej żądanej w pozwie kwoty 3. 801,98 zł.

Pozwany z kolei, w piśmie procesowym z dnia 5.05.2014r. zaprzeczył jakoby strony dokonywały ustaleń w zakresie zmiany tytułu płatności, stwierdził również, że E. S. nie była umocowana do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki (...).

Sąd Rejonowy w trakcie postępowania ustalił, że w dniu 6 grudnia 2011r. pozwany dokonał zapłaty w formie przelewu kwoty 23.801,98 zł wskazując w tytule operacji fakturę nr (...). W tym czasie pozwany zalegał powodowi z płatnością z tytułu 3 - ch wcześniej wystawionych faktur, w tym nr (...) na taką samą kwotę. Praktyką stron było, że w takiej sytuacji księgowe obydwu stron uzgadniały, że płatności dokonane na późniejsze faktury mają być zaliczane na poczet wcześniejszych.

Taka też rozmowa i uzgodnienie miało miejsce w przypadku zapłaty dokonanej w dniu 6.12.2011r. która miała być według tych uzgodnień zaliczona na poczet faktury nr (...). Sąd ustalił również, że w dniu 31.12.2011r. księgowa pozwanego E. S. dokonała potwierdzenia salda na tę datę, wskazując jako niezapłaconą m.in. fakturę nr (...). Powód zarówno telefonicznie jak i e-mial oraz na piśmie wzywał pozwanego do zapłaty należności z faktur objętych żądaniem pozwu, jednakże pozwany nie kwestionując wezwań nie odpowiadał na nie. Dopiero w dniu 30.09.2013r., w odpowiedzi na wezwanie z dnia 27.09.2013r. na piśmie oświadczył, że faktura nr (...) została zapłacona w dniu 6.12.2011r., a fakturę nr (...) uregulowano w dniu 31.05.2012r.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 3.12.2014r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 32.328,14 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 23.801,98 zł od dnia 29.11.2011r. do dnia zapłaty i od kwoty 8 526,16 zł od dnia 26.03.2012r. do dnia zapłaty (pkt I), umorzył postępowanie co do kwoty 20.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26.03.2013r. do dnia zapłaty (pkt. II) i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 485,08 zł tytułem kosztów procesu (pkt. III).

Uzasadniając wyrok, w rozważaniach prawnych Sąd stwierdził, że co prawda wskazanie w tytule zapłaty numeru faktury wypełnia dyspozycję art. 451 § 1 kc, nie mniej jednak nie jest to wiążące dla stron umowy, które na podstawie porozumienia mogą dokonać zmiany zarachowania zapłaty na poczet innego długu, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Praktyka taka była stosowana w kontaktach handlowych między stronami i akceptował ją również zarząd pozwanego, co wynikało z zeznań strony powodowej. Skoro zatem pozwany dokonał płatności w dniu 6.12.2011r. na poczet innego wcześniejszego długu niż z faktury nr (...), to pozwany realizując zobowiązanie wynikające z art. 535 kc zobowiązany był dokonać zapłaty ceny w pełnej wysokości tytułem w/w faktury w niespornym między stronami terminie płatności. Zdaniem Sądu Rejonowego rozszerzenie żądania pozwu w tym przedmiocie było zasadne, albowiem powód pomylił się w zakresie zaliczenia wpłaconej kwoty 20.000,00 zł w dniu 1.06.2012r. na poczet faktury nr (...), zamiast zaliczyć ją zgodnie z tytułem wskazanym w poleceniu zapłaty na fakturę nr (...).

Jako podstawą prawną orzeczenia w zakresie odsetek Sąd podał art. 481 kc, zawartego w pkt. II wskazał art. 355 kpc, natomiast w pkt III traktującym o kosztach postępowania art. 108 kpc w zw. z art. 100 kpc.

Apelację od tego wyroku, co do pkt I i III wniósł pozwany zarzucając Sądowi I Instancji:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych jako podstawę rozstrzygnięcia polegający na nieprawidłowym uznaniu, że strony zawarły porozumienie co do tego, aby wpłatę kwoty 23.801,98 zł dokonaną w dniu 6.12.2011r., zaliczyć na

poczet faktury nr (...), podczas gdy takiego porozumienia strony nigdy nie zawierały, a pozwany dokonując zapłaty tej kwoty jednoznacznie wskazał, że wpłaca ją na poczet zadłużenia z faktury „ (...)2011r.” i z tą chwilą dokonał wyboru który dług spełnia, czym powód był związany, a nadto nie było możliwe porozumienie co do długu który wygasł z chwilą zapłaty,

2. naruszenie przepisów postępowania które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj. :

- art. 233 § 1 kpc przez dokonanie niewłaściwej oceny zeznań świadka Z. P. oraz przesłuchania powoda, które pozostawały w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym i oświadczeniami stron, w tym oświadczeniem powoda zawartym w pozwie, zeznań świadka E. S., polecenia przelewu z dnia 6.12.2011r., oraz pisma pozwanego z dnia 30.09.2013r. odpowiadającego na wezwanie do zapłaty co doprowadziło do błędnego ustalenia, że strony zawarły porozumienie w sprawie zaliczenia kwoty 23.801,98 zł na poczet faktury nr (...),

- art. 187 kpc w zw. z art. 193 § 2¹ kpc przez przyjęcie, że pismo powoda z dnia 17.04.2014r. było rozszerzeniem powództwa, podczas gdy powód nie wskazał, że występuje z nowym roszczeniem zamiast lub obok roszczenia pierwotnego, a jedynie „sprecyzował żądanie pozwu”, a ponadto pismo zawierało braki formalne i powinno być złożone w Sądzie a nie doręczone bezpośrednio pełnomocnikowi pozwanego,

- art. 130² § 1 kpc przez niezastosowanie tego przepisu do pisma powoda z 17.04.2014r., podczas gdy pismo wniesione przez radcę prawnego, które nie zostało należycie opłacone Przewodniczący zwraca bez wzywania do uiszczenia opłaty jeżeli podlegało ono opłacie stałej lub stosunkowej

3. naruszenie przepisu prawa materialnego a to art. 451 kc przez jego niezastosowanie w sytuacji w której gdy dłużnik ma wobec tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju jest on uprawniony do wskazania na rzecz którego długu jego świadczenie ma być zaliczone, a wierzyciel nie może się sprzeciwić jego woli i jest związany wyborem dłużnika.

Wskazując na powyższe podstawy zaskarżenia pozwany domagał się zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 23.801,98 zł oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podtrzymał dotychczas prezentowane stanowisko co do niemożności zaliczenia przez wierzyciela dokonanej wpłaty na poczet innego długu, w sytuacji gdy dłużnik wskazał tytułem jakiego zadłużenia dokonuje tej wpłaty. Ponadto zarzucił, że przyjęcie przez powoda innego sposobu zaliczenia wpłaty kwoty 23.801,98 zł niż zadeklarował to pozwany miało na celu uniknięcie przez niego zarzutu przedawnienia roszczenia objętego fakturą nr (...) (k.128-132).

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową apelację nie znalazł podstaw do jej uwzględnienia.

Podzielić należy pogląd Sądu Rejonowego co do tego, że wskazanie w tytule zapłaty numeru faktury wypełnia dyspozycję art. 451 § 1 kc ,nie mniej jednak nie jest ono wiążące dla stron umowy w sytuacji gdy dochodzą one do porozumienia co do sposobu zaliczania dokonywanych przez dłużnika wpłat.

W niniejszym stanie faktycznym powód twierdził, że takie ustalenia pomiędzy księgowymi były dokonywane.

Podkreślenia wymaga, że Sąd oceniając twierdzenia i zarzuty stron postępowania, dokonuje tego - kierując się zasadą bezpośredniości - na podstawie przedłożonych przez strony dowodów. Na okoliczność dokonywanych ustaleń co do sposobu zaliczenia wpłaconej przez pozwanego kwoty 23.801,98 zł powód zawnioskował m.in. przesłuchanie w charakterze świadka księgowej Z. P. oraz stron postępowania (za powoda słuchana była Prezes Zarządu E. W.). Pomimo prawidłowego wezwania, na rozprawie 4.06.2014r. nie stawił się ani pełnomocnik pozwanego (zawiadomiony) ani przedstawiciel pozwanego. Na sporną okoliczność w drodze pomocy sądowej przed Sądem Rejonowym w Oleśnicy przesłuchana została w charakterze świadka E. S. księgowa pozwanego.

Oceniając zeznania w/w osób Sąd Rejonowy uznał, że strony działające za pośrednictwem księgowych dokonały ustaleń co do zarachowania spornej kwoty na poczet faktury nr (...), pomimo wskazania przez pozwanego w poleceniu przelewu faktury o numerze (...). Zdaniem Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd I Instancji ocena mieści się w granicach wyznaczonych treścią art. 233 § 1 kpc. Nielogiczne są bowiem zeznania świadka E. S., która twierdzi, że nie dokonywano uzgodnień i że kwota została wpłacona do faktury o podanym w przelewie numerze, a jednocześnie w dniu 31.12.2011r. osobiście dokonała potwierdzenia salda, stwierdzając, że faktura nr (...) nie została zapłacona. Takie działanie osoby zajmującej się obsługą księgową podmiotu gospodarczego byłoby nieprofesjonalne. Także zasady doświadczenia życiowego i zawodowego pozwalają przyjąć, że w przypadku wątpliwości księgowa konsultuje wątpliwe kwestie z osobami prowadzącymi sprawę i reprezentującymi spółkę. Ponadto, osoba która nie ma upoważnienia do potwierdzenia salda powinna to potwierdzenie odesłać bez adnotacji z potwierdzeniem, bądź też przedłożyć ją do zatwierdzenia zarządowi. Nadmienić także trzeba, że zarówno zeznania świadka Z. P. jak i Prezes Zarządu powoda E. W. wskazują, że praktyka uzgadniania sposobu zaliczania dokonywanych przez pozwanego wpłat była stosowana także w przeszłości. Pozwany dowodem przeciwnym tezy tej skutecznie nie zanegował.

Powtórzyć trzeba za Sądem Rejonowym, że takie potwierdzenia salda jakie nastąpiło w niniejszej sprawie niewątpliwie nie stanowiło uznania długu, lecz potwierdzało jedynie (jako dokument prywatny) wersję okoliczności zapłaty przedstawianą przez powoda.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle powyższych faktów, nie znajdują uzasadnienia zarzuty skarżącego co do naruszenia przez Sąd Rejonowy wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego oraz materialnego.

Odnosnie zarzutów dotyczących naruszenia art. 187 kpc w zw. z art. 193 § 2¹kpc oraz art. 130² § 1 kpc to zauważyć należy, że kwestię potraktowania charakteru pisma powoda z dnia 17.04.2014r. Sąd rozpatrywał na rozprawie w dniu 4.06.2014r. na której to nie stawiał się ani pełnomocnik pozwanego ani pozwany. W protokole tej rozprawy i kolejnej (na której pełnomocnik pozwanego też się nie stawiał) brak jest zastrzeżenia złożonego w trybie art. 162 kpc, co oznacza, że pozwany nie może podnosić skutecznie zarzutów w tym zakresie.

Reasumując, apelację pozwanego jako bezzasadną oddalono na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 kpc.